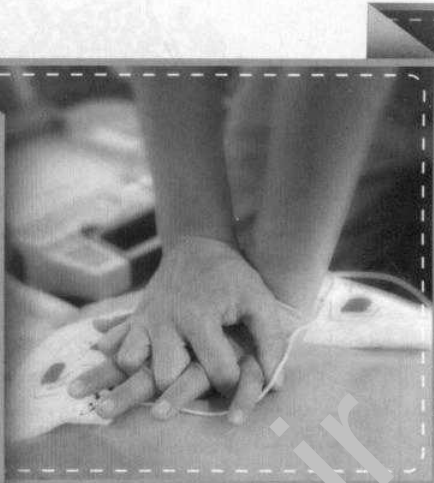

درسنامه احیای یادیه برای همه

• براساس آخرین منابع جهان ۲۰۱۶

مؤلفین به ترتیب حروف الفبا

دکتر مریم بحرینی

متخصص طب اورژانس، بیمارستان سینا

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر هومان حسین نژاد ندائی

متخصص طب اورژانس، بیمارستان امام خمینی (ره)

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر فاطمه رسوایی

متخصص طب اورژانس، بیمارستان سینا

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر مهران ستوده‌نیا

متخصص طب اورژانس، بیمارستان سینا

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر الناز وحیدی

متخصص طب اورژانس، بیمارستان شریعتی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر سمیه ولدخانی

متخصص طب اورژانس، بیمارستان امام رضا (ع)

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

عنوان و نام پدیدآور:

درسنامه احیای پایه برای همه بر اساس آخرین منابع جهانی ۲۰۱۶/ مولفین به ترتیب حروف الفبا
مریم بحرینی... (و دیگران)؛ به کوشش هومان حسین‌نژادندایی.

مشخصات نشر:

تهران: تیمورزاده؛ نشر طیب، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری:

۱۲۸ ص: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)؛ (۱۴/۵×۲۱/۵) س.م.

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۳۳۸-۲۰۶-۱

وضعیت فهرست نویسی:

فبا

یادداشت:

مؤلفین به ترتیب حروف الفبا: مریم بحرینی، هومان حسین‌نژادندایی، فاطمه رسولی....

یادداشت:

کتابنامه.

موضوع:

احیای قلبی و ریوی

شناسه افزوده:

بحرینی، مریم

شناسه افزوده:

حسین‌نژادندایی، هومان

رده بندی کنگره:

/د ۴ ۱۳۹۴/RC۸۷

رده بندی دیویی:

۱۰۲۵/۶۱۶

نوع کتاب: کتابخانه ملی:

۴۱۳۸۰۱۱

نام کتاب: درسنامه احیای پایه برای همه (بر اساس آخرین منابع جهانی ۲۰۱۶)

بامقدمه: دکتر علی بینداری

به کوشش: دکتر هومان حسین‌نژادندایی

مؤلفین به ترتیب حروف الفبا: دکتر مریم بحرینی، دکتر هومان حسین‌نژادندایی، دکتر فاطمه رسولی

دکتر مهران ستودهنیا، دکتر الناز وحیدی، دکتر سمیه ولدخانی

ناشر: انتشارات تیمورزاده

مدیر تولید فرهنگی: نجمه حسین‌زاده

مدیر تولید فنی و چاپی: مهدی شاه‌محمدی

طراح جلد: واحد طراحی انتشارات تیمورزاده

کتاب آرا: هدی عزیززاده طاری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: خجستانگان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۸-۲۰۶-۱

بها: ۹ هزار تومان

تنها کتاب فروشی و نمایندگان دائمی انتشارات تیمورزاده:

بلوار کشاورز - ابتدای خیابان ۱۶ آذر (۵۰ متر پایین‌تر از بلوار) - شماره ۶۸

کدپستی: ۱۴۱۷۹۹۴۶۷۱ - تلفن: ۸۳ ۳۳ ۸۳ - ۲۱

دورنگار: ۸۸ ۹۷ ۱۱ ۱۲

دفتر مرکزی انتشارات تیمورزاده:

خیابان کریمخان زند - پلاک ۱۱۱ - طبقه سوم

شرقی - کدپستی: ۱۱۱۷۰۰۰۷۱ - تلفن: ۸۸۸۰۹۰۹۰ (خط ۱۰)

دورنگار: ۸۸۰۹۸۹۸

این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ است. هرگونه کپی‌برداری غیرمجاز و تکریر کتابها، نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۶ است. بازنویسی، خلاصه‌برداری یا برداشت بخشی از متن، شکل‌ها و جدولها و کتب و انتشار آن در قالب کتاب‌های ترجمه، تالیف، خلاصه، آزمون یا نرم‌افزار بدون اجازه کتبی از ناشر پیگرد قانونی دارد.

انتشارات
تیمورزاده

www.Teimourzadeh.com

e-mail: info@teimourzadeh.com

Telegram.me/teimourzadehpab

teimourzadehpab

مقدمه رئیس انجمن طب اورژانس

به نام خداوند جان آفرین

ایست قلبی ناگهانی هرساله جان بسیاری از انسان‌ها را در سراسر جهان می‌گیرد. در صورت ایست ناگهانی فعالیت قلب، خون‌رسانی به مغز و سایر اعضای حیاتی متوقف شده و در کمتر از ۱۰ دقیقه آسیب جبران‌ناپذیر مغزی و مرگ رخ می‌دهد. در این میان تنها یک روز به امید وجود دارد و آن عملکرد سریع و مناسب اطرافیان در شروع و اجرای عملیات احیاء است. عدم پیش‌بینی ایست قلبی و آنی‌بودن آن در محیط کار یا منزل، می‌طلبد تا همگان بتوانند با بهره‌مندی از آموزش‌های لازم واکنش مناسبی در این شرایط بحرانی از خود بروز دهند. اقدامات احیاء با برقراری نسبی جریان خون، حیات سلول‌های مغز را تا رسیدن کات پیشرفته پزشکی بر بالین بیمار تأمین می‌کند و شانس بقای قربانیان را افزایش می‌دهد.

از سال ۱۳۷۹ و با تصویب رشته تخصصی طب اورژانس در کشور شاهد تحول چشم‌گیری در نظام مراقبت بیماران در بخش‌های اورژانس بیمارستانی بوده‌ایم. اما باید اعتراف کرد که در امر آموزش نسبی به‌کار بر خورده با اورژانس‌های پزشکی و آمادگی برای احیای قلبی-ریوی این پیشرفت‌چندانی را ملاحظه نبوده است. به این منظور برنامه‌ریزی، تأمین اعتبارات، تهیه منابع درسی و تربیت مدرسان در اشاعه این آموزش‌ها در سطح خانواده‌ها، مدارس، ادارات، مساجد و سازمان‌ها ضروری دارد.

تدوین و عرضه این کتاب را نیز باید در امتداد همین هدف بزرگ تلقی کرد. تهیه این کتاب که محصول تلاش دوست عزیز و دانشمند بنده آقای دکتر هومان حسین‌نژاد از اعضای محترم هیأت علمی و متخصصین طب اورژانس در دانشگاه تهران و همکاران گرامی ایشان است، از معدود نوشتارهای روزآمد در زمینه احیای قلبی-ریوی است که به زبان ساده و با هدف بهره‌مندی عموم در ایران در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. پرداختن به مبانی نظری در کنار تشریح اقدامات موردنیاز در موارد ایست قلبی به مجموعه حاضر جامعیت بخشیده است. البته این تنها مزیت کتاب حاضر نیست. بیان ساده و قابل فهم، استفاده از تصاویر مناسب و نحوه چیدمان موضوعات به جذابیت آن کمک کرده و آن را به یک نوشتار کاربردی برای مخاطبین تبدیل نموده است. اینجانب ضمن تقدیر و تشکر از نویسندگان محترم و آرزوی توفیق برای ادامه این پربرکت، خوانندین این کتاب را به هم‌وطنان عزیزم توصیه می‌کنم و از خداوند منان می‌خواهم که به همه ما توفیق پاسداری از حیات و جان انسان‌ها را که بی‌شک نشانه‌ای از قدرت و موهبت پرودگار است، ارزانی دارد.

دکتر علی بیداری

رئیس انجمن اورژانس ایران

مدیر گروه اورژانس دانشگاه علوم پزشکی ایران

سخنی با خوانندگان

به نام خدا

امروزه دریافت خدمات سلامت جزء حقوق مسلم شهروندی محسوب می‌شود. علی‌رغم برنامه‌ریزی‌های دقیق برای ایجاد یک سیستم یکپارچه و جامع برای ارائه این خدمات، حتی در کشورهای پیشرو در این امر نیز، ارائه قسمتی از حیاتی‌ترین و جدی‌ترین حلقه‌های این شبکه در هم تنیده باید به وسیله افراد عادی اجتماع صورت گیرد. اینجاست که آموزش عمومی در این حوزه مورد توجه جدی برنامه‌ریزان کلان جامعه قرار می‌گیرد. مهارت "احیای پایه" از جمله این موارد است.

"احیای پایه" مجموعه‌ای از اقدامات نسبتاً ساده‌ای است که در مواجهه با شرایط ایست قلبی (با هر دلیل) به‌وسیله نزدیک‌ترین افراد به صحنه حادثه صورت می‌گیرد. تشخیص و درمان این قربانیان در لحظات اول می‌تواند بر نتیجه کار بسیار مؤثر باشد و سرنوشت یک انسان را در دوراهی مرگ و زندگی رقم بزند.

این رویکرد یادگیری و یاددهی این مهارت به‌صورت عمومی جزء جدایی‌ناپذیر برخورداری از خدمات سلامت با کیفیت محسوب می‌شود و همه ما برای اینکه هم کمک‌رسانی کنیم و هم از کمک سایرین در شرایط حادثه برای خود و عزیزان بهره‌مند شویم، باید برای یادگیری و یاددهی آن احساس وظیفه کنیم. این مجموعه در پاسخ به قسمتی از این نیاز پدید آمده است. برای تدوین محتوا و ساختار از شیوه‌ای هدفمند و روزآمد استفاده شده است. تیمی که این اثر را به دانه‌ها اختصاص طب اورژانس و هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران هستند و با اینکه مکرراً این آموزش در سطوح مختلف آموزش داده و می‌دهند، حدود پانصد نفر ساعت کار برای ایجاد این اثر صرف کردند؛ جلسات ممتد طولانی بر طی چندماه برای بحث در مورد بخش‌های مختلف برگزار شد و هر سطر جدول و تصویر آن مورد بررسی گروه‌های مختلف قرار گرفت و بارها تغییر داده شد. سپس به‌عنوان نمونه متن نگارش شده هم به افراد عادی جامعه و هم به پزشکان، دست‌ان و اعضای تیم درمان داده شد تا از روانی و قابل‌فهم بودن آن اطمینان حاصل و اثر با کیفیت و مطلوبی حاصل شود. همچنین متن کتاب برای فردی با تحصیلات حدود متوسطه نیز باید قابل استفاده باشد.

از طرفی مخاطبین کتاب می‌توانند حرفه‌مندان حوزه سلامت باشند که برای آنها مباحث استاندارد تکمیلی در کادرهای سبز قرار داده شده است؛ لذا افراد در حرفه‌ای غیررمانی لازم نیست این قسمت‌ها را بیاموزند هرچند اطلاع و تسلط به این قسمت‌ها که حجم کمی هم دارند، علاوه بر تعمیق دانش آنها کمک خواهد کرد. کتاب به شیوه‌ای یک درسنامه نوشته شده است که مباحث نظری و شناختی موضوع به‌وضوح داده است. برای اطمینان از توانمندی افرادی که این دوره را آموزش دیده‌اند انجام عملی آن زیر نظر افراد خبره الزامی است و برای اطمینان از یادگیری عمیق آن، باید نمونه‌ای از این مجموعه برای آموزش نیاز به آزمون‌های تئوری و عملی استاندارد شده است؛ لذا گروهی از اساتید این مجموعه تم مؤلف کتاب برای آموزش کارگاهی و سنجش توانمندی دانش‌آموختگان بسته‌هایی را آماده کرده‌اند که در کتاب سلامت یک شرکت با مجوز دانش‌بنیان از دانشگاه علوم پزشکی تهران تحت عنوان "فراگیر سلامت اساتید" آماده ارائه گردیده و کشوری است. در واقع این کتاب می‌تواند بخش تئوری این مجموعه را پوشش دهد. با وجود تمام سوابق که برای تهیه این مجموعه صرف شده است، نظرات و پیشنهادات شما خواننده گرامی به ارتقای کمک شایانی می‌کند. واقعیت آن است که چنین مجموعه‌ای به‌صورت مصور و با زبان فارسی روان در کشور ما تجربه‌ای جدید محسوب می‌شود؛ بنابراین هر نقد و نظری را پیشاپیش قدر داریم و از آن استقبال می‌کنیم و می‌توانید از طریق آدرس ایمیل hoseinnejad@TUMS.ir با ما در تماس باشید.

در پایان وظیفه خود می‌دانم از شخص آقای دکتر تیمورزاده برای ارائه یک استاندارد مناسب برای کتاب‌های حوزه سلامت که آبروی نشر پزشکی کشور محسوب می‌شوند، تشکر ویژه کنم و از عوامل اجرایی انتشارات تیمورزاده به‌ویژه سرکار خانم حسین‌زاده برای دقت نظر و پیگیری مستمر سپاسگزارم.

یار قبول فرما این جست‌وجوی ما را

دکتر هومان حسین‌نژادندانی

تهران - تیرماه ۱۳۹۵

فهرست مطالب

- فصل اول: ضروریات ۱
۱. ضرورت آموزش دوم ۱
۲. زنجیره بقا چیست؟ ۴
۳. تاریخچه فعالیت اورژانس در ایران ۵
۴. مثال‌های واقعی از موقعیت‌های نرگس ۶
۵. عملیات احیاء ۶
- فصل دوم: تعاریف مهم ۷
- فصل سوم: ساختار و عملکرد سیستم‌های بدن (آناتومی و فیزیولوژی) ۱۱
۱. چه کسی زنده تلقی می‌شود؟ ۱۱
۲. ساختار و عملکرد دستگاه تنفس ۱۲
۳. تهویه ۱۴
۴. ساختار و عملکرد سیستم گردش خون ۱۴
۵. سیستم ضربان ساز قلب ۱۸
۶. ایست قلبی چیست؟ ۱۹
۷. ایست تنفسی چیست؟ ۱۹
۸. علت ارست ۱۹
۹. پیامدهای ایست قلبی ۱۹
۱۰. تأثیر ماساژ قلبی، تنفس و اقدامات احیاء ۲۰
۱۱. سیستم اسکلتی ۲۰
- فصل چهارم: تشخیص شرایط لازم برای شروع احیاء ۲۳
۱. اهمیت تشخیص زمان شروع احیاء ۲۳
۲. چه کسی نیازمند احیاء است؟ ۲۴
۳. مفهوم تنفس طبیعی ۲۴
۴. مفهوم پاسخ به تحریکات ۲۴
۵. نقش چک نبض برای تصمیم‌گیری ۲۴
۶. شروع احیاء ۲۵
۷. چه کسی نیاز به احیاء دارد؟ ۲۶
۸. در چه شرایطی احیاء قابل انجام نیست ۲۶
۹. یا بی‌فایده است؟ ۲۶
- فصل پنجم: توالی اقدامات ۲۹
۱. اهمیت توالی و تأثیر آن در بقا ۲۹
۲. بررسی امنیت صحنه ۳۰

فصل هشتم: دستگاه شوک خودکار..... ۶۷

۱. معرفی..... ۶۸

۲. اهمیت..... ۶۸

۳. شوک الکتریکی در چه زمانی سودمند

است؟..... ۶۹

۴. آشنایی و تاریخچه..... ۷۰

۵. شوک با قلب قربانی چه می‌کند؟..... ۷۰

۶. موارد استفاده..... ۷۰

۷. ممنوعیت‌های استفاده..... ۷۰

۸. وسیله مورد استفاده: دستگاه شوک

خودکار..... ۷۱

۹. انواع دفیبریلاتور (دستگاه شوک)..... ۷۱

۱۰. نحوه دسترسی به AED..... ۷۲

۱۱. نحوه کار با AED..... ۷۲

۱۲. مقایسه با احیاء یک نفره

..... ۷۲

۱۳. اجزاء دستگاه شوک خودکار..... ۷۲

۱۴. نحوه کار با دستگاه شوک خودکار..... ۷۳

فصل نهم: ارزیابی اولیه و تولید ختم یا

ادامه احیاء..... ۷۹

۱. اهمیت ارزیابی بیمار..... ۷۹

در چه زمانی به ارزیابی بیمار می‌پردازیم؟

..... ۷۹

۲- در شروع احیاء..... ۸۰

۳- بعد از هر سیکل ۵ تا ۳۰ به ۲..... ۸۰

۴- بعد از وقوع ROSC..... ۸۱

۲- بررسی پاسخ دهی قربانی و شرایط

نیازمند احیاء..... ۳۱

۳- درخواست کمک و آوردن دستگاه شوک

خودکار (AED)..... ۳۲

۴- قراردادن قربانی در وضعیتی مناسب... ۳۴

۵- شروع سیکل‌های احیاء..... ۳۴

۶- ارزیابی مجدد، راهنمای ادامه احیاء..... ۳۷

فصل ششم: فشردن قفسه سینه..... ۴۵

۱. فشردن قفسه سینه..... ۴۵

۲. نحوه انجام صحیح با کیفیت..... ۴۶

۳. CPR فقط با ماسک تنفسی..... ۴۸

فصل هفتم: آناتومی راه هوایی..... ۵۳

۱. آناتومی دستگاه تنفس..... ۵۳

۲. فیزیولوژی..... ۵۵

۳. انسداد راه هوایی..... ۵۵

۴. چگونه از بازبودن راه هوایی مطمئن شویم؟

..... ۵۶

۵. چگونه قسمت‌های مختلف راه هوایی را باز

کرده و باز نگه داریم؟..... ۵۷

۶. چگونه از وجود تنفس مناسب مطمئن شویم؟

..... ۶۰

۷. چگونه تنفس نجات‌بخش بدهیم؟..... ۶۰

۸. تنفس دهان به بینی..... ۶۲

۹. جایگاه تنفس در توالی اقدامات احیاء... ۶۴

۱۰. چه زمانی می‌توان تنفس‌دادن را متوقف کرد؟

..... ۶۴

❖ احیاء دو نفره در مقایسه با احیاء
یک نفره ۱۰۰

فصل سیزدهم: شرایط خاص ۱۰۳

❖ ایست قلبی همراه با بارداری ۱۰۳

وقتی قربانی مادر باردار است اقدامات احیاء
پایه چه تفاوتی وجود دارد؟ ۱۰۳

❖ هیپوترمی ۱۰۵

مراقبت‌های اولیه در بیمار هیپوترم ۱۰۵

❖ غرق‌شدگی ۱۰۶

❖ ایست قلبی در شوک الکتریکی و

برق‌گرفتگی (صاعقه‌زدگی) ۱۰۷

❖ ارست قلبی یا تنفسی ناشی از

مسمومیت (استفاده بیش از حد) اوپیوئید

..... ۱۰۹

❖ سیخ تمرین‌ها ۱۱۳

❖ تنگی نفس ۱۱۷

عملیات احیاء را تا چه زمانی ادامه می‌دهیم؟
..... ۸۲

فصل دهم: چگونه پی ببریم عملیات
احیاء، موفقیت‌آمیز بوده است؟ ۸۵

❖ بعد از انجام احیاء تا رسیدن پرسنل
اورژانس چه کنیم؟ ۸۵

❖ وقتی پرسنل اورژانس به صحنه
رسیدند ۸۷

❖ استفراغ قربانی پس احیاء ۸۷

❖ نگهداری از بوضو قفس شده ۸۷

فصل یازدهم: ملاحظات انتقالی احیاء
..... ۸۹

فصل دوازدهم: بلع جسم خارجی ۹۱

❖ بارداری و چاقی ۹۹

❖ شیرخواران زیر یک سال ۱۰۰